

de indsnævrende Hensyn, som vi absolut og mange med os saa, at vi maatte tage, hvis den Politik, det nuværende Ministerium førte os ind i, skulde blive ved at fortsættes.

Der er blevet sagt fra flere Sider — det ærede Medlem for Æbeltoft (Neergaard) begyndte at markere det saa stærkt, og det er gentaget flere Gange —, at man dog skulde være forsigtig med at rette et Stormløb mod denne Regering. Det er jeg enig med ham i. Dette Ord Stormløb spillede i de første Dage en ret betydelig Rolle. Jeg ved ikke, at der nogen Tid er foregaaet eller nu foregaar et Stormløb mod denne Regering. Tværtimod, jeg har været med til officielt her at anerkende, at denne Regering dannedes paa parlamentarisk Vis og under parlamentariske Betingelser, og kan den opretholde disse parlamentariske Betingelser, har den sin parlamentarisk berettigede Stilling, som man maa bøje sig for; i den Henseende rejstes der intet Stormløb fra vor Side. Men en ganske anden Ting er, at vi selvfølgelig have en Opgave og et Arbejde, som ikke falde sammen med Regeringens, og at vi derfor for saa vidt komme til at staa i Modstrid til den og i og for sig kunne komme til at bevirke en Svækkelse og Nedbrydning og Modarbejdelse af Ministeriets Stilling, det er givet. Deraf følger, at den positive Opgave, vort Parti har, er en saadan, at hvis den vinder fast Fod og Fremgang og Raaderum, vil der komme et Tidspunkt en Gang, hvor Regeringen parlamentarisk maa falde for denne Bevægelse.

Jeg kunde for Resten gerne her indskyde den Betragtning, at det synes mig, at Stillingen i dette Øjeblik grumme meget ligner et andet Fortilfælde, nemlig Perioden i Begyndelsen af 90'erne. Det er akkurat det selvsamme, der foregaar nu som den Gang. Det store, det største og ledende Parti i Tinget glider efterhaanden gradvis, ganske vist med en vis Forsigtighed og Manørefærdighed, Trin for Trin bort fra sig selv, bort fra en Del af sine gamle Venner, sine gamle Grundsatninger og Principper og derved ogsaa bort fra sit Maal og kommer ind paa helt andre Veje. Det er jo ikke rimeligt, at denne Rigsdagssamling vil bringe store Overraskelser i nogen Henseende, alt hvad der ligger for, tyder paa, at den vil forløbe nogenlunde normalt. At der vil blive Brydninger og Kampe, det er jo meget rimeligt og sandsynligt, vel endogsaa sikkert, men at der skulde ske ligefrem Ka-

pitalspring, saa at man skulde kunne sige, nu er i Virkeligheden den politiske Situation igen forandret, har jeg ingen Tro paa. Det var det samme, som i Begyndelsen af 90'erne skete derved, at det store Regeringsparti gled og gled. Et fast Punkt i det hele kom der først ved Forliget i 1894, men vi vare mange, som godt saa det og følte det, kan jeg gerne sige, selv om nogle gerne trak paa Smilebaandet, naar vi sagde, at vi følte, hvor Strømmen gik hen. Der var de Aar, da det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen) og den ærede Konseilspræsident stode paa samme Betragtning som jeg og sagde netop som vi nu: Tag jer i Agt, her ere vi paa en Glidebane, vi føle, vi se det, her samle vi Indtrykkene op, Skridt for Skridt, der vise, at der arbejdes hen imod en Udvikling, som maa ende med en Katastrofe, der vil bryde Demokratiet i den Grad, at det vil blive skæbnsvangert for hele Landet.

Men akkurat det samme foregaar nu. Der er ikke Spor af Forskel paa Tilstanden den Gang og nu; derfor tror jeg ogsaa, at Udviklingen vil gaa omtrent i den samme Retning. Der vil ske en Forskydning, en Lempelse af Forholdene, men en stor Mængde vil afventende blive tilbage, akkurat som den Gang; det store Parti holder en Masse Mennesker i afventende Stilling. Man sagde, de havde ikke gjort noget galt endnu, men saa kom Katastrofen i 1894 saa voldsomt, som den kom, og som vel ingen havde ventet den, hverken de, der foranledigede den, eller de, der havde advaret imod den. Der var vel neppe nogen, der tænkte, at der laa en saadan Magt i den Bevægelse, det Skridt førte med sig. Jeg tror, vi komme til en Katastrofe af lignende Natur, hvor til sidst Kendsgerningerne ville blive saa klare og tydelige, og Beviserne ligge saa sikkert for, at Skellet bliver draget saa dybt og stærkt og alvorligt, som det ikke kan være i dette Øjeblik. Det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen) var saa ganske enig med os i at sige den Gang: Pas paa, det kan let blive for silde, alt peger i den gale Retning. Man siger ogsaa nu: Der er ingen Skade sket, men man kan heller ikke sige andet end: Alt peger derimod, alt viser Skridt for Skridt, at der er Fare, men den Fare skal have sin visse Tid for at samle sig sammen til sit fulde Udbrud, den kommer, det er vist, jeg tror neppe, jeg bliver skuffet, det vilde ligge udenfor parlamentarisk Mulighed og Tænkelighed.